

TRIBUNA ARDEALULUI

Editor responsabil:
Prof. Dr. EMIL HAȚIEGANU
Redactor responsabil:
GH. V. GIURGIU

A MAGYARORSZÁGI ROMÁNOK SZÓCSÖVE
ORGAN DE AFIRMARE AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: KOLOZSVÁR STR. DEÁK FERENC 36.
TELEFON: 17-49 Căsuța postală Nr. 3.

Costul abonamentului:
1 lună: 2.50 pengő; 3 luni 7.20 pengő;
6 luni: 14.40 pengő; 1 an: 28.80 pengő

Deschiderea școlilor

Năvala veselă a tineretului la început de an școlar a dat din nou viață orașelor amortite în tăcerea și liniștea vacanțelor de vară. Grupurile globii de școlari împânzesc din nou străzile, dându-le acel aspect deosebit zilelor de început de an școlar, pe care-l cunoaștem cu toții și pe care-l trăim cu toții cu aceeași intensitate în copilăria noastră.

Începutul de an școlar este o dată importantă în viața fiecărui copil, care se repetă cu regularitate de praznic în viața fiecărui copil, până la pășirea lui în viață și se perpetuează și în conștiința părinților, cari participă cu aceeași însuflețire la bucuria copiilor.

Ni s'au umezit ochii de lacrimii bucuriei și amintirii duiosă, văzând grupurile de școlari hoinărind vesele prin fața librăriilor, în febra cea mare a procurării manualelor școlare. Ne-am înduioșat la văzul micilor școlari purtând enorme bagaje sub supraveghierea atentă a părintelui, moștenit preot dela sate — spre internatele cari îi vor găzdui de acum încolo. Ne-am adus aminte de copilăria noastră, ne-am adus aminte de alte începuturi de an școlar, mai senine, scudite de grijile și amărăciunile vremurilor pe cari le trăim.

Gândul nostru a prins aripi și a zburat departe în amintirile copilăriei. Am venit în orașul cu școli purtate de mână de aceleași figuri de eroi sau țărani trudiți dela sate, dar parcă era o toamnă cu mai mult soare, era mai multă viață și mai puține griji. Erau anii copilăriei și mergeam la școala noastră.

U.S.A. a acordat Sovietelor un credit de 100 milioane dolari

WASHINGTON, 18. (DNB). — D. Jones directorul federal al împrumuturilor publice a declarat Miercuri, că Statele-Unite acordă Uniunii Sovietice un credit de o sută de milioane dolari, pentru cumpărarea materialelor de război în America. (MTI.)

Înaltul comisar al Canadei a sosit la Londra

AMSTERDAM, 18. (DNB.) D. Malcolm Macdonald, înaltul comisar englez al Canadei a sosit la Londra, unde va avea consfătuiri la ministerul Dominiilor. (MTI.)

BERLIN, 18. (MTI.) — Ziarul „Völkischer Beobachter” anunță că cercurile din Londra au ajuns la concluzia în urma ultimelor comunicate de război, că soarta orașului Kiew este îngrijorătoare mai mult decât oricând. În același timp soarta Leningradului a fost pecetluită, fiindcă din știrile sosite despre apărarea orașului rezultă că s'au luat măsuri disperate din care se vede că s'a ajuns în pragul atacului decisiv. (MTI.)

SOFIA, 18. (Stefani). — Cercurile ziaristice de aici au aflat că Molotov comisarul poporului la departamentul externelor ar fi declarat ministrului Bulgariei la Moscova că nu-l mai poate considera „persoană grata” în Rusia Sovietică. Această știre n'a fost confirmată până acum în mod oficial. (MTI.)

Președintele Roosevelt învinuit că nu procedează constituțional

— Mesagiul radiodifuzat al senatorului Wheeler —

HILLINGS-MONTANA, 18. (DNB.) — Agenția „Associated Press” anunță, că senatorul Wheeler a invitat printr'un discurs radiodifuzat pe președintele Roosevelt, că în cazul că intenționează să împingă Statele Unite în război, să procedeze pe calea constituțională. Oratorul a arătat, că președintele a afirmat în discursul său recent, că va pune flota americană să tragă asupra vaselor puterilor axei; ori deschide

derea focului înseamnă război.

Senatorul Wheeler constată, că președintele se pregătește să facă un nou pas înainte, pe calea care duce spre război, în contradicție cu concepțiile sale anterioare, când a fost de părere să nu trimită cetățenii Statelor Unite în război, Președintele dispune de puterea de a declara război, dar felul cum procedează acum, nu este constituțional. (MTI.)

Senatorul american a votat cel mai mare buget din istoria Statelor-Unite

WASHINGTON, 18. (DNB.) — Senatul american a aprobat după discuții vehemente, noul buget, care se cifrează la trei și jumătate miliarde dolari. În istoria State-

lor Unite s'a votat pentru prima dată un buget așa de important. Bugetul intră în vigoare imediat după ce va fi semnat de președintele Roosevelt.

PRIMUL CONVOI ÎNSOTIT DE VASE DE RĂZBOIU AMERICANE A PLECAT DIN STATELE-UNITE

BUDAPEST, 18. — Ziarul „Mai Nap” anunță după agenția „N.S.T.” că primul convoi de vase însoțit de vase de război americane, a plecat dintr'un port al Statelor-Unite.

In ce măsură pot Anglia și Statele-Unite ajuta Sovietele?

— Constatările presei turce pe marginea acțiunii de ajutorare anglo-americană —

ISTAMBUL, 18. (DNB.) Presa turcă ocupându-se de ajutoarele anglo-americean destinare Sovietelor, constată, că pe linia de cale ferată din Iran nu poate fi transportată decât o parte infimă a cerințelor sovietice.

Paralizarea industriei de război din Leningrad, Kiew și Odesa a sporit în

mod considerabil necesitățile sovietice, cari nu pot fi completate de Anglia și de Statele Unite. Câteva sute de care blindate și avioane — scriu ziarele turcești — constituie un ajutor prea neînsemnat pentru o țară care pierde lunar cel puțin 5000 din aceste materiale de război. (MTI.)

Famiile diplomaților sovietici au părăsit Sofia

ISTAMBUL, 18. (Bud. Tud.) — Familiile funcționarilor Legației sovietice din Sofia au sosit la Istanbul. E vorba de peste 100 de femei și copii. Plecarea lor din Sofia este pusă în legătură cu întorsătura pe care au luat-o relațiile bulgaro-sovietice.

Generalul Wavel este așteptat la Tiflis

STOCKHOLM, 18. (DNB.) Ziarul „Aftonbladet” anunță din Istanbul, că generalul Wavel este așteptat la Tiflis. Se crede — scrie ziarul, — că la Tiflis o comisie militară anglo-sovietică va elabora proiecte pentru continuarea operațiunilor și apărării Caucazului. (MTI.)

Gandhi desaproabă acțiunea britanică din Iran

SANGHAI, 18. (DNB.) Din știrile sosite din Bangkok rezultă, că Mahatma Gandhi a desaprobat în public măsurile luate de englezi în Iran. (MTI.)

BUCUREȘTI, 18. (MTI.) — Lista Nr. 14 a pierderilor, care a fost dată publicității, cuprinde numele a 234 grade inferioare.

BERLIN, 18. (DNB.) — În fața Leningradului o Divizie blindată germană sprijinită de forțele aeriene, a pătruns într'un parc fortificat de trupele sovietice. Toate contraatacurile bolșevice, sprijinite de focul concentric al artileriei și cu carele blindate grele au fost respinse. Bolșevicii au suferit pierderi sângeroase și au pierdut și numeroase care blindate grele. (MTI.)

Citiți și răspândiți

„TRIBUNA ARDEALULUI”

O minune a chirurgiei moderne

Profesorul chirurg Pays a prezentat nu de mult în fața unui colegiu medical, un om a cărui deget arătător a fost înlocuit cu un deget dela picior. Asupra acestei intervenții chirurgicale, care în lumea medicală a stârnit mare senzație, un chirurg vienez dă următoarele lămuriri:

Cazul comunicat de profesorul Pays, nu este surprinzător, deoarece știința chirurgicală este în stare azi să transplanteze — cel puțin în teorie — nu numai părți de piele sau țesuturi carnoase, ci membre întregi din corpul propriu, a altei persoane sau a unui animal oarecare. Bisturiul chirurgului pe lângă că amputează, azi este în stare să și vindece. Mai ales așa numita chirurgie plastică întrebuințează foarte des operațiunile de transplantare, pentru a înlocui pielea sau țesuturile lipsă, a înlătura fenomenele de anchiloză, sau chiar pentru vindecarea deformărilor corporale. Chirurgul modern stă de multe ori și în fața unor probleme cari aparțin domeniului cosmetice, pe cari de obicei le rezolvă tot prin transplantare; operațiuni cari azi sunt foarte frecvente.

Operațiunea cea mai comună și utilizată mai des în chirurgie este autoplastica, când înlocuirea țesutului sau organului lipsă, se face din corpul propriu al pacientului. Această metodă dă rezultatele cele mai sigure. Chirurgul modern modelează cu bisturiul său buze noi, nas, urechi, părți din față, etc. Înlocuiește cu bucăți de os extrase din fluierul piciorului, lipsurile maxilarului, a craniului și altele. Transplantarea se face de obicei cu ajutorul țesuturilor din regiunile apropiate. Când acest procedeu nu este posibil, la față de exemplu, țesuturile și pielea necesară se iau din brațul superior. În acest caz brațul rămâne strâns legat de față, până când transplantarea nu este perfectă. În caz de nevoie se pot face transplantări de țesuturi, fără să fie necesar contactul mai îndelungat. Astfel din partea superioară a piciorului chirurgul este în stare să modeleze un nas nou, buze, urechi și părți din obraz, iar din osul fluierului piciorului, înlocuiește părțile osoase de care are nevoie.

Transplantarea unui membru întreg, — pe care a prezentat-o profesorul Pays — este o operațiune mai complicată. Aceasta din motivul că membrul transplantat n'are numai un rol decorativ, ci trebuie să îndeplinească și o muncă oarecare. Cazul prezentat de profesorul Pays este mai vechi și datează din timpul războiului mondial, când unui soldat căruia un glonte i-a dus degetul arătător, i l-a înlocuit cu un deget dela picior. Degetul piciorului a fost amputat și a fost legat strâns cu o legătură de gips, în locul celui smuls de gloanțe. După 17 zile legătura de gips a fost înlăturată și medicii s'au putut convinge, că vindecarea era completă. Pacientul putea să miște degetul transplantat și putea chiar și să pipăie cu el, chiar dacă nu în măsura în care era sensibil degetul sănătos.

Nu trebuie să uităm că în cazul descris mai sus, arta chirurgului a fost secondată în mare măsură de conlucrarea fericită a împrejurărilor. Transplantarea și înlocuirea membrilor omenești nu este o operație prea complicată. Reușita depinde de măsura în care membrul înlocuit reușește să se acomodeze noului mediu.

Nu peste mult asemenea operațiuni desigur vor deveni comune, pentru că bisturiul chirurgului nu cunoaște lucruri imposibile.

GRAI ȘI SUFLET ROMÂNESC

„Ard malurile Nistrului”

Se întitulează cartea de reportaj a dlui Const. Virgil Gheorghiu. Dsa a primit dela dl. Tudor Arghezi scrisoarea de mai jos care va fi totodată prefața cărții.

IUBITE D-LE GHEORGHIU,

De prezentarea care, bănuia sfios că ți-ar fi trebuință, d-ta nu ai nevoie. Nu ai avut nici atunci când, debutant șovăitor, mi-ai trimis fără să te fi cunoscut, primele versuri publicate în „Bilete de Papagal”, versuri de o elasticitate încă neatinsă în limba românească și stăpânite de o frumusețe delicată.

Dacă tipărend întâia carte de proză, te-ai gândit la mine, desigur că ai făcut-o pentru simetrie și din superstiția că nașul dela botez trebuie să asiste și la cununie.

Îți răspund cu o scrisoare personală, nu cu o prefață. Crezi că indiscutabilului dumitale talent de prospețime i-ar fi și ea de vreo utilitate în librărie?

Adus de împrejurări să intri în presa cotidiană, ai experimentat comentariul pe viu, descoperind în călimara dumitale o posibilitate de expresie nouă. Dările de seamă, împrăștiate prin ziare, ți le-am citit cu satisfacție întotdeauna. Reportajul, care-i numai un cuvânt nou la ceia ce se cheamă de mai de mult povestire, capătă dela dumneata nivel și accent de proză aleasă. Asupra literaturii de durată mai lungă și care exploatează problemele de fantezie, reportajul are câștigul lucrului trăit exact și verificat rapid.

De astădată, cu pana poetului scrie soldatul, soldatul în război, în lupta cu frontul. Incepi, în limba poeziei, o literatură mai adevărată decât cele mai multe. Ai norocul, pentru cetitorul cu slovă însuflețită, că aduni în volumul de față, laolaltă, și să-i confuzi, doi camarazi ai lepădării de sine, pe poet și pe soldat.

Te felicit că ești biruitor de două ori și-mi rezerv plăcerea să te citească la tipar.

TUDOR ARGHEZI

Așa e făcut omul ca să critice întotdeauna pe semenul său. Intr'un singur caz el judecă și vede lumea cum trebuie, atunci când privește prin prizma propriei sale nenorociri.

(Vasile Conta)

ION AGÂRBICEANU

— 19 Septembrie 1882 —

In fruntea prozatorilor transilvăneni stau trei frunțași, trei clasici: Ion Slavici, Ion Agârbiceanu și (cel mai viguros) Liviu Rebreanu. După cum, în fruntea poezilor, sunt:

Gheorghe Coșbuc, Șt. O. Iosif și Octavian Goga. Ne gândim numai la cei consacrați — definitivati la loc de cinste în istoria literaturii. Fiindcă: printre scriitorii mai tineri, respective mai noi, avem și poezi și prozatori — formați sau în curs de formare, — cari vor fi situați alături sau, poate, și mai sus ca cei pomeniți.

La 8 Septembrie c. s'au împlinit trei sferturi de veac dela nașterea lui Gheorghe Coșbuc, eveniment pe care l-am pomenit prin evocarea fragmentară și sumară a vieții și a semnificației operii coșbuciene, precum și prin reproducerea unei frumoase poezii.

Azi se împlinesc 59 de ani de când s'a născut prozatorul Ion Agârbiceanu în comuna Cenade jud. Târnava Mică.

A făcut studiile în Blaj și în Budapest. Debutul literar și-l face prin anii 1900, cu versuri, în gazeta „Unirea” din Blaj și, apoi, în revista „Sămănătorul”. Cu proză debutează la „Luceafărul” — care apărea la Budapest — al cărei principal povestitor rămâne până când revista își întrerupe apariția.

Activitatea sa literară și publicistică este foarte bogată. A colaborat aproape la toate revistele și ziarele și a publicat, până acum, un mare număr de volume (povestiri, nuvele, romane).

Scrierile părintelui Agârbiceanu sunt o frescă a vieții țărănimii și a intelectualilor (preoți, învățători, medici etc.) din Transilvania. Frumoasele descrieri, povestiri și analize psihologice — toate cu tendințe de înălțare sufletească și

morală —, îmbrăcate într'o curată limbă românească, constituie o oglindă fidelă a realităților transilvănene.

Drept pomenire a zilei nașterii frunțașului prozator, reproducem populara schiță „Fefelega” (apărută în 1908), în care se află povestea tristă a unei femei năcăjite și o adâncă analiză psihologică.

GHEORGHE DÂNCUȘ

STIHUITOR

Din pietre de gând cioplite cu artă
Sculptat-am în rime albe stihuri.
Din cupa luminii ce iar se departă,
Veni-vor roadele toate ca ploaia în picuri.

Pe drumul de slovă și aprigă vrere
Sosi-vor și dalbele muze.
Printul din vis pornit-a spre marea tăcere
Cu coif de heruv și zâmbet pe buze.

Cuvintele, fândări de aur s'or face
Cu lancea de soare isbi-vor azurul.
— Corola tăriei în vraji se desface
Și'n jocul de umbre își poartă conturul —

Cânta-vor orge de liniști pe clape
De sânge, amurg și tristețe;
In stihuri purtate ca luntrea pe ape
Eu dărui tămâie din suflet, avânt și binețe.

VICTOR ILIEȘIU

Nu m'ai înțeles

O hlamidă de aur ți-am țesut
Din versuri vechi, o dulce melodie,
Dar plânsul lor tu nu l-ai priceput,
Nici chinul meu zdrobit de nostalgie.

Adeseori poeme ți-am cetit,
Dar trista îmbinare de cuvinte
In sufletul tău rece n'au găsit
Melancolia-aducerii aminte.

Azi, când găsești prin vechile răvașe
Catrene vechi, ce poate le-ai uitat,
Auzi acum cuvinte drăgălașe,
Ce nu le-ai înțeles, dar te-am iertat.

ȘTEFAN CĂPRARIU

FEFELEAGA

Desdediminează o vezi pe drum, târindu-și calul de căpăstru. Femeea e înaltă, uscată, cu obraji stricați de vărsat, arși de soare și de vânturi. Pășește larg, tropotindu-și cizmele tari, pline cu umflături uscate. Calul o urmează cu gâtul întins, scobălând din picioarele ciolănoase. Poartă pe spinarea adânc cufundată două coșerci desăgite. Subt coșerci, când acestea se ridică puțin, se văd două petece mari pământii. Calul e alb, dar sub coșerci s'a ros părul tot, și pielea, după ce s'a rănit mai întâi, acum e tare ca potângul. Mergea în urma muerii, adormit parcă de tropotul cunoscut al cizmelor ei. Capul mare cât o solniță nu și-l mișcă nici la dreapta, nici la stânga. Femeea iarăși nu-i are grija, ci pășește mereu înainte, și în răstimpuri zice așa, ca pentru sine: „Ghii, mă Bator”. Trec așa ci amândoi pe ulițele satului, urcă apoi pe cărarea dinspre dealul băilor, și se pierd în coborișul repede de dincolo de deal. Pe-aci-i cărarea strâmtă pe coasta pietroasă, și femeea tot mereu ogosește calul: „Noa, mă Bator mă! Numai încet mă, că nu dau Tătarii”. Iar Bator se zdrobește rău pe povârniș, pare să-i sară dela loc toate ciolanele așa împung de tare prin piele. Iar corfele desăgite din spinare bleoncăue în toate părțile, dând să se desprindă de pe șaua mică de lemn. Picioarele dinainte ale lui Bator se razimă tare în pământ, și pleoapele se lasă de multe ori pe cele două răni alburii ca și când ar vrea să învie luminele stânse de mult.

Ajunși în vale se opresc lângă o grămadă de piatră mărunțită. Femeea scoate dintr'o corfă o trocuță de lemn, o umple cu piatră și începe să încarce coșercile. Calul se clatină încet la dreapta ori la stânga, după cum pune femeea piatra. Apoi, cu coșercile pline, pornesc încet la deal. Se'ntălnesc cu băetandrii cari vin chiuind pe căluții mici, cucuiați deasupra co-

șercilor. Vin și ei după piatră, dau bună ziua femeii, și trec mai departe. „Să creșteți mari — creșteți mare”, zice femeea, și trage 'ntins de căpăstru. Căii mai tineri nechează, chiamă de ici și de colo, dar Bator urcă din greu, cu capul în pământ, n'auze nimic, nici tropotul cunoscut al cizmelor nu-l mai aude. Pipăie cu picioarele și cunoaște unde are să vie un pripor mai greu de urcat. Acolo se adună, se îniaptă, suflând nădușit pe nările largi, bătrâne. — „Ho, măi Bator, ho măi sărace, stai să mai odihnim, că doar nu dau Tătarii”. Și calul se oprește bucuros și răsuflă ca din foi. Femeea tocmește coșercile mai pune la loc vr'un bruş de peatră ce dă să cadă, și caută înainte cât mai au până în vârful dealului.

Și tot așa, cu popasuri dese, cu îndemnuri, ajung pe culme. De-aci-i mai ușor acum. Apoi în sat descarcă piatră, astăzi la o gazdă, mâne la alta. La câte unii duce și cu săptămânile dearândul.

Pe muere-o chiamă Maria, dar oamenii, batjocoritori cum sânt, îi zic Fefelega. Tineretul mai mărunț din sat așa a pomenit-o cu Bator de căpăstru, aducând piatră la unii și la alții. Cât aur vor fi scos unii și alții din piatră adusă în spinare de Bator, Măria nu s'a gândit niciodată să socotească, dar de multe ori, când Bator abia urca pe spinarea dealului, își zicea așa în gândul ei: „Din câtă peatră a purtat săracul, mai că s'ar putea face un deal ca acesta”. Ii plăteau de-o povară zece cruceri. Și când era drumul bun, putea aduce cincisăse poveri. Tot făcea pe săptămână vr'o trei zloți. Și-și zicea în gând: „Tot putem trăi”.

Odată trăise și mai bine. Pe când îi trăia bărbatul, Dinu, oamenii îi ziceau atuncea Măria Dinului. Și Măria Dinului pe vremea aceea lucra cu Bator alături, ca și acum, iar Dinu lucra 'n baie, sfredelea stânca și pușca

cu praf de pușcă, ori cu dinamită, ca totii băeșii. Și mai câștiga și Dinu trei-patru zloți la săptămână.

Copii aveau pe-atunci vr'o cinci capete. Slăbuți copii. Aveau ce mânca, și tot erau jigăriți. Dinu tușa mult: de câte ori venea dela bae, ud și plin de tină, tușia și suduia copiii, — nu-i putea suferi văzându-i așa de prăpădiți. Muerea le ținea partz, îi mângăia, îi săruta pe obrăjorii scortșoi, de pe care mereu se desprindea ca o pulbere de făină.

— Lasă-i, mai române, ce-astepti tu acum dela ei? Când vor începe să lucre, se întăresc ei atunci, zicea femeea.

— Până-i cucul dintr'ăștia nu vei vedea tu oameni. Și totuși Dinu a murit mai îngrabă ca toți. Femeea l-a plâns ce l-a plâns, dar n'a avut vreme de jelire, căci deodată cu înmormântarea, s'a gătit și cel din urmă bănuț din casă. Bator, în vr'o trei zile cât a hodinit, până l-au îngropat pe Dinu, era aproape să înțepenească. Acum femeea simțea că singurul sprijin ce-l are e calul acesta mare alb, slab de să-i numeri toate casele. Satul era tot așa ca și până trăia Dinu. Toți oamenii își vedeau de lucru, ca și cum nimic nu s'ar fi întâmplat. Și când au văzut-o pe Măria în ziua după ce și-a îngropat bărbatul c'a și plecat cu Bator de căpăstru, vr'unul mai pestriț la mațe a zis mai întâi vorba: „Iată și Fefelega”. Și de-atunci Fefelega i-a rămas numele.

Dar ea nu s'a încrezut niciodată în oameni, nici nu le-a cerut ajutorul. Se încredea în voia Celui de sus, iar acum, dela moartea lui Dinu, se încredea în Bator. De când și-a închis dumnealui ochii, și ea a ieșit în curte să strige „tulai”, de-atunci a simțit că nu oamenii aceia cari vor veni să vadă pe mort îi vor fi sprijin de-acum înainte, ci calul acela mare, alb, care sta legat de-un pociumb și ronțanea liniștit la ogrinji. Și cât a stat mortul în casă, de câte ori eșia Fefelega afară, îi părea că Bator, cum ronțanea la ogrinji dând din cap,

Caragiale în anecdotă

Profesor

Fostul suflor, fostul funcționar al R. M. S.-ului, fostul director al Teatrului Național, fostul agent de asigurare al societății „Națională”, fostul berar din Piața Teatrului (București) și fostul președinte de onoare al chelnerilor, Caragiale, în alte multe profesii, a exercitat și aceea de profesor de Istorie al liceului „S. Gheorghe” din București.

Făcând într'o zi o lecție de Istorie prezentând școlarii săi pe Mihai Viteazul, Caragiale observă că unul dintre elevi se uita mereu pe fereastră, dus cu gândul aiurea și fără nici o atenție pentru explicația sa.

— Bine măi băiete, îi zise Caragiale, vorbesc de aproape un ceas și ție nici nu pasă! Spune, încotro te uiți și la ce te gândești?

— Ascultam merloiu din pom și răspund se elevul sincer, dar destul de emoționat.

Caragiale tăcu o clipă, fixă pe băiat și își continuă apoi cursul de istorie. Elevul însă nu-și lua ochii dela fereastră. Explicând când mereu și observând că elevul continuă a privi pe fereastră cu încordată atenție, Caragiale își întrerupse explicația și apropiindu-se de elev îi zise:

— Măi băiete, știi una: haidem în grădina cu toții să ascultăm merloiu din pom și om vorbi despre Mihai Viteazul lecție viitoare.

Ceiece și făcu cu întreaga clasă — ceiece amintește minunata pedagogie a lui Ion Creangă.

Consulul României la Nagyvárad

Di Mihail Marina, noul consul al României la Nagyvárad, a primit învoire de la Inaltul regent al Ungariei, pentru funcționare în această slujbă. Este un funcționar priceput, bun cunoscător al stărilor de fapt și părțile Circumscripției consulare. Mai înainte a funcționat ca șef al secției de studii și documentare din Rezidența Regală a Tututului Someș. În această calitate a publicat, în anul 1939, (Nrul 1 din „Colecția Secției de studii și documentare”), o lucrare plă și documentată dare de seamă (un studiu de monografie administrativă și economică), intitulată „Maramureșul — necesități și remedii”.

ar zice: „Da, da, da! Vom face ce vom putea.”

Și așa, încetul cu încetul, tropotind din călărele mari ziua 'ntreagă pe ulițele satului, Bator de căpăstru, a început să-l uite pe Dumnezeu. Nu doară așa ca să se gândească la alt băiat, căci ea de mult nu înțelegea decât înțeles chip viața: să se frământă săptămână de săptămână, ca Dumineca, pe bănuții căpătrașii, cumpere bucate și legume pentru casă. Și pentru asta se simțea destul de tare, dacă se uita pe Bator alături. Poate-ar fi muncito-o și ea vr'o dată, — cândva de mult de tot, unele gânduri mai luminoase, și inima, în tărâș, poate să-i fi trăsărit vr'odată de-o dură tainică. Dar îndată ce s'a înhamat la munca din care vedea că toată viața n'are să mai scape, a înțeles că pentru o femeie născută ca ea, toate acele închipuirii de mai bine sânt iac'ășa prostii, cari îți fac numai tuș și mai greu.

S'au aflat vr'o doi trei oameni cari au uitat-o să se mărite iar.

— Ce stai așa? Îmbătrânești și atunci nu mai ia nime.

Iec pe mama dracului, zicea Fefelega și privea cu dușmărie la oamenii aceia, și numai din bunăvoință au sfătuit-o așa. Apoi își punea capul în piept, trăgea de căpăstru și zicea: „Ghii, mă Bator, ghii mă sărace”, și-și vaia de drum, gândindu-se la ceva. Nu știa ce-și simțea că-i amar, și nu știa de ce-i mai amar în minte: că adecă de ce mai trăiește omul lumea asta. N'a răspuns niciodată la întrebări decât ridicând din umeri, și deci, îi era că din când în când îi venea iar gândul că Câteodată, dimineața, când punea coșercile pe cal, i se părea că și Bator s'ar gândi la lucrul acesta, și că dacă n'ar fi orb ar privi-o la bător.

În cinci ani de văduvie a rămas numai doi copii, un băiat și-o fetiță. Trei au murit toți când dau să treacă peste anul al doilea sprezecelea. Ca și când acolo, la anul al